

1 Czy zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego istnieją szczególne zasady nakładające, ze względów gospodarczych, rodzinnych lub społecznych, ograniczenia dotyczące dziedziczenie nieruchomości, niektórych przedsiębiorstw lub innych specjalnych kategorii aktywów znajdujących się w tym państwie członkowskim lub wpływające na ich dziedziczenie?

1) Grunty rolne i leśne

1.1. Przepisy ogólne

Zgodnie z prawem węgierskim nabycie własności gruntów rolnych i leśnych podlega rygorystycznym przepisom. Ograniczenia te dotyczą również nabycia w drodze dziedziczenia, bez względu na to, czy spadkobiercą jest obywatel Węgier, obywatel innego państwa członkowskiego czy też inny cudzoziemiec. Ograniczenia przewidziano w następujących dwóch ustawach:

w ustawie CXXII z 2013 r. o obrocie gruntami rolnymi i leśnymi (a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény) (dalej: ustawa o obrocie gruntami) oraz

w ustawie CCXII z 2013 r. określającej różne przepisy i środki przejściowe dotyczące ustawy CXXII z 2013 r. o obrocie gruntami rolnymi i leśnymi (a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvényrel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény) (dalej: ustawa z 2013 r. o środkach przejściowych).

Przepisy te są bardzo złożone; poniżej przedstawiono podsumowanie głównych zasad, które mają zastosowanie do dziedziczenia.

1.2. Nieruchomości objęte zakresem rzeczowych ograniczeń

Ograniczenia prawne dotyczące nabywania „gruntów rolnych i leśnych”. Zgodnie z § 5 ust. 17 ustawy o obrocie gruntami pojęcie „gruntów rolnych i leśnych” (zwanych dalej „użytkami rolnymi”) obejmuje:

wszelkie działki, które wpisano do rejestru nieruchomości do użytkowania w ramach jednego z następujących przeznaczeń: grunty uprawne, winnice, sady, ogrody, łąki, pastwiska (użytki zielone), szuwary, lasy i tereny zalesione (bez względu na to, czy grunty znajdują się na obszarach miejskich czy peryferyjnych) oraz

działki zarejestrowane jako wyłączone z produkcji rolnej i wpisane do rejestru nieruchomości jako: „obszary zarejestrowane jako tereny leśne w krajowej bazie danych leśniczych”.

1.3. Ograniczenia dotyczące nabywania własności w drodze dziedziczenia

W ustawie o obrocie gruntami dziedziczenie ustawowe i testamentowe traktuje się odmiennie w odniesieniu do nabywania własności użytków rolnych. Ograniczenia opisane w ustawie mają zastosowanie wyłącznie do dziedziczenia testamentowego i nie dotyczą nabywania użytków rolnych w drodze dziedziczenia ustawowego.

W rozumieniu § 8 ust. 1 ustawy z 2013 r. o środkach przejściowych przypadek, w którym spadkobierca testamentowy może stać się spadkobiercą ustawowym – w braku testamentu i pod warunkiem że pozostali spadkobiercy zostali wyłączeni od dziedziczenia – również uznaje się za nabycie własności w drodze dziedziczenia ustawowego do celów stosowania ograniczeń dotyczących nabywania własności.

1.3.1. Zasady dotyczące nabywania własności w drodze dziedziczenia testamentowego

a) Wymagane zezwolenie organu publicznego

Jeżeli spadkodawca rozrządził własnością użytków rolnych w testamencie w ten sposób, że prawo własności do tych gruntów nabywa spadkobierca wskazany w testamencie, konieczne jest uzyskanie zgody organu publicznego (rolniczego organu administracji) w formie zezwolenia (§ 34 ustawy o obrocie gruntami). W toku procedury dotyczącej wydania zezwolenia rolniczy organ administracji upewnia się, czy:

spadkobierca jest uprawniony do nabycia spadku oraz

testament nie spowoduje naruszenia lub obejścia ograniczeń dotyczących nabywania własności.

b) Ograniczenia dotyczące nabywania użytków rolnych

W ustawie o obrocie gruntami poszczególne kategorie podmiotów prawnych są traktowane odmiennie, jeżeli chodzi o możliwość nabycia przez nie użytków rolnych. W tym kontekście należy wymienić następujące kategorie osób:

(i) podmioty prawne, które w żadnym wypadku nie mogą nabyć własności użytków rolnych

Należą do nich:

osoby fizyczne będące cudzoziemcami (w zakres tej definicji nie wchodzi obywatele państw członkowskich);

państwa trzecie (w tym ich jednostki administracyjne, samorządy terytorialne oraz wszelkie organy państwowe);

krajowe lub zagraniczne osoby prawne (z kilkoma wyjątkami).

Wyjątek: zakaz nabywania użytków rolnych przez osoby prawne w drodze rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci nie dotyczy zarejestrowanych związków wyznaniowych (lub kościelnych osób prawnych (*belső egyházi jogi személy*)).

(ii) osoby objęte definicją pojęcia „rolnika”

Definicja „rolnika” znajduje się w § 5 ust. 7 ustawy o obrocie gruntami. W jej zakres wchodzi osoby fizyczne, które są obywatelami Węgier lub innego państwa członkowskiego i które zostały wpisane przez właściwe organy do prowadzonego w tym celu rejestru urzędowego. Wpis do tego rejestru wymaga spełnienia warunków określonych w przepisach prawa (tj. posiadania kwalifikacji rolniczych lub leśniczych, prowadzenia zarejestrowanej działalności rolnej lub leśnej i uzyskiwanie dochodu z tej działalności itd.).

W przypadku tej kategorii osób maksymalna powierzchnia użytków rolnych, które może posiadać jedna taka osoba (*földszerzési maximum*), wynosi 300 hektarów; do tej powierzchni wlicza się zarówno grunty, które osoba posiadała już wcześniej, jak i grunty, w odniesieniu do których osoba ta wykonuje już prawo użytkowania (§ 16 ust. 1 ustawy o obrocie gruntami).

(iii) osoby fizyczne niebędące „rolnikami”, które są obywatelami Węgier lub innego państwa członkowskiego

Osoby należące do tej kategorii mogą nabyć własność użytków rolnych, o ile powierzchnia użytków rolnych będących w ich posiadaniu wraz z powierzchnią użytków rolnych, które chcą nabyć, nie przekracza jednego hektara (§ 10 ust. 2 ustawy o obrocie gruntami).

Wyjątek: wspomniane ograniczenie nie ma zastosowania do przeniesienia własności pomiędzy osobami bliskimi. W takich przypadkach również ma jednak zastosowanie ograniczenie powierzchni do 300 hektarów (§ 10 ust. 3 i § 16 ust. 1 ustawy o obrocie gruntami).

Do celów wspomnianych powyżej przepisów za „obywateli państwa członkowskiego” uważa się następujące osoby (§ 5 ust. 24 ustawy o obrocie gruntami):

obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej (innego niż Węgry);

obywatela państwa będącego stroną Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

obywatela innego państwa, który jest traktowany w taki sam sposób jak obywatele wskazani powyżej na mocy umowy międzynarodowej.

1.3.2. Nabywanie własności w drodze dziedziczenia ustawowego

Ograniczenia wskazane w pkt 1.3.1 nie mają zastosowania do nabycia użytków rolnych w drodze dziedziczenia ustawowego. W związku z tym osoba, która nie mogłaby nabyć prawa własności użytków rolnych na Węgrzech w drodze dziedziczenia testamentowego (ani przeniesienia własności między osobami żyjącymi), np. osoba niebędąca obywatelem państwa członkowskiego, może nabyć taką własność w drodze dziedziczenia ustawowego.

2) Broń palna i amunicja

2.1. Przepisy ogólne

Zgodnie z prawem węgierskim broń palną i amunicję może nabyć jedynie osoba posiadająca licencję na broń. Przepisy dotyczące posiadania broni palnej zawierają następujące akty prawne:

ustawa XXIV z 2004 r. o broni palnej i amunicji (a lőfegyverekről és lőszeréről szóló 2004. évi XXIV. törvény) (dalej: ustawa o broni palnej);

rozporządzenie rządu nr 253/2004 z dnia 31 sierpnia 2004 r. w sprawie broni palnej i amunicji (a fegyverekről és lőszeréről szóló 253/2004.Korm. rendelet) (dalej: rozporządzenie w sprawie broni palnej i amunicji);

rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych nr 49/2004 z dnia 31 sierpnia 2004 r. w sprawie strzelnic, przechowywania broni palnej i amunicji przez organy publiczne oraz wiedzy teoretycznej i umiejętności wymaganych do posiadania broni palnej (a lőterekről, a lőfegyverek, lőszerék hatósági tárolásáról, a fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelményekről szóló 49/2004.BM rendelet);

zarządzenie Komendanta Głównego Policji Krajowej nr 2/2016 z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie zasad przechowywania broni palnej przez organy publiczne, sprzedaży broni palnej, jej zbywania, pozbawiania cech użytkowych, nieodpłatnego zdawania i niszczenia (a lőfegyverek hatósági tárolásának, értékesítésének, elidegenítésének, hatástalanításának, érték nélkül leadásának, megsemmisítésének szabályairól szóló 2/2006. ORFK utasítás).

2.2. Mienie objęte zakresem rzeczowym ograniczeń

Ograniczenia ustawowe dotyczą nabywania „broni palnej i amunicji”. W rozumieniu § 2 ust. 16 i 22 ustawy o broni palnej:

broń palna oznacza każdą przenośną broń palną lub broń pneumatyczną, która miota pociski zbudowane z ciała stałego z energią kinetyczną przekraczającą 7,5 dżuli;

amunicja oznacza każdy nabój złożony z pocisku, ładunku miotającego i zapłonika oraz scalony w pojedynczej obudowie.

2.3. Ograniczenia dotyczące dziedziczenia broni

Zgodnie z § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych nr 49/2004 z dnia 31 sierpnia 2004 r. w razie śmierci posiadacza licencji na broń palną spadkobierca może złożyć wniosek – po poświadczeniu autentyczności testamentu:

o sprzedaży broni palnej lub amunicji przez uprawnionego sprzedawcę broni,

o zbyciu broni palnej lub amunicji na rzecz osoby lub organizacji, która posiada zezwolenie na jej nabycie,

o pozbawienie broni palnej lub amunicji cech użytkowych lub jej zniszczenie bądź

o nieodpłatne zdanie broni palnej lub amunicji.

Jeżeli spadkobierca nie złoży żadnego ze wskazanych powyżej wniosków, policja może zniszczyć przechowywaną broń palną lub amunicję bądź wydać ją uprawnionemu sprzedawcy broni celem sprzedaży po dokonaniu wyceny przez specjalistę. Kwotę uzyskaną ze sprzedaży broni lub amunicji wypłaca się właścicielowi po potrąceniu wszelkich poniesionych kosztów.

2 Czy zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego te szczególne zasady mają zastosowanie do powyższych rodzajów aktywów niezależnie od prawa mającego zastosowanie do dziedziczenia?

Tak (w odniesieniu do obu opisanych powyżej rodzajów mienia).

Jeżeli chodzi o grunty rolne i leśne (użytki rolne), w preambule samej ustawy (o obrocie gruntami) wskazano względy gospodarcze, związane z polityką rodzinną i społeczną (np. zdolność wsi do utrzymania poziomów zaludnienia, poprawa struktury wiekowej lokalnej populacji wiejskiej, poprawa sytuacji w zakresie zatrudnienia na obszarach wiejskich, zapewnienie ciągłości funkcjonowania małych gospodarstw rolnych itd.), które wyraźnie wskazują na intencję ustawodawcy, tj. aby ograniczenia określone w ustawie o obrocie gruntami były stosowane w każdym przypadku, bez względu na to, które prawo krajowe jest prawem mającym zastosowanie do dziedziczenia.

3 Czy zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego istnieją szczególne procedury mające na celu zapewnienie przestrzegania wspomnianych wyżej szczególnych zasad?

1) Grunty rolne i leśne

Tak.

Jeżeli w toku postępowania spadkowego notariusz prowadzący to postępowanie dowie się, że w skład masy spadkowej wchodzi grunty rolne lub leśne (użytki rolne), a spadkodawca rozrządził takimi gruntami w swoim testamencie, notariusz przesyła testament do rolniczego organu administracji właściwego dla miejsca położenia gruntów. Organ ten wydaje oficjalną zgodę na nabycie własności użytków rolnych (§ 34 ustawy o obrocie gruntami). W takich przypadkach notariusz zawiesza postępowanie spadkowe do czasu podjęcia decyzji przez rolniczy organ administracji (§ 71 ust. 2 lit. d) ustawy XXXVIII z 2010 r. o postępowaniu spadkowym).

W toku procedury dotyczącej wydania zezwolenia rolniczy organ administracji upewnia się, czy:

spadkobierca jest uprawniony do nabycia spadku oraz

testament nie spowoduje naruszenia lub obejścia ograniczeń dotyczących nabywania własności.

Rolniczy organ administracji powiadamia o zgodzie również notariusza. Jeżeli rolniczy organ administracji odmówi udzielenia zgody na nabycie własności gruntów przez spadkobiercę, odnośne postanowienie testamentu zostaje uznane za nieważne (§ 34 ustawy o obrocie gruntami). Wówczas zgodnie z prawem odnośne postanowienie testamentu będzie nieskuteczne, co musi uwzględnić notariusz, w związku z czym nie będzie możliwe stwierdzenie nabycia danej części spadku (tj. użytków rolnych) przez spadkobiercę testamentowego (§ 71 ust. 6 ustawy XXXVIII z 2010 r. o postępowaniu spadkowym).

Obowiązki rolniczego organu administracji pełnią urzędy komitatowe.

2) Broń palna i amunicja

Tak.

§ 13 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych nr 49/2004 z dnia 31 sierpnia 2004 r. stanowi, że w przypadku śmierci osoby posiadającej licencję na broń palną wszelka taka broń i amunicja muszą zostać bezzwłocznie zgłoszone policji przez osobę, która jest w ich posiadaniu. Osoba taka musi również zabezpieczyć broń i amunicję do czasu przyjazdu policji. Policja zajmuje i przyjmuje na przechowanie zgłoszoną broń palną i amunicję oraz sporządza stosowny protokół.

Zgodnie z rozdziałem III zarządzenia Komendanta Głównego Policji Krajowej nr 2/2016 z dnia 7 stycznia 2016 r. policja – po zajęciu broni palnej i amunicji – podejmuje następujące czynności:

zawiadamia na piśmie urzędnika jednostki samorządu terytorialnego właściwego dla miejsca zamieszkania zmarłego posiadacza licencji, który sporządził urzędowy spis inwentarza spadku, że broń palna i amunicja są przechowywane przez organ publiczny;

jednocześnie wnosi o wpisanie broni palnej i amunicji do spisu inwentarza spadku

a także zwraca się o podanie informacji, na których podstawie notariusz będzie mógł wszcząć postępowanie spadkowe.

Policja zawiadamia na piśmie notariusza prowadzącego postępowanie spadkowe o miejscu, w którym znajduje się broń palna i amunicja, oraz występuje o otrzymanie poświadczenia autentyczności testamentu po zakończeniu postępowania spadkowego.

Po zakończeniu postępowania spadkowego notariusz przesyła policji poświadczenie autentyczności testamentu. Na podstawie poświadczenia autentyczności testamentu policja zawiadamia spadkobiercę, że w ciągu 180 dni może on złożyć wniosek o sprzedaż broni palnej i amunicji przez uprawnionego sprzedawcę broni lub o zbycie broni palnej i amunicji na rzecz osoby lub organizacji, która ma zezwolenie na ich nabycie, bądź o pozbawienie broni palnej i amunicji cech użytkowych, ich zniszczenie lub nieodpłatne zdanie.

Jeżeli spadkobierca nie złoży żadnego ze wskazanych powyżej wniosków w wyznaczonym terminie, policja może zniszczyć przechowywaną broń palną lub amunicję bądź wydać je uprawnionemu sprzedawcy broni celem sprzedaży po dokonaniu wyceny przez specjalistę. Kwotę uzyskaną ze sprzedaży broni palnej lub amunicji wypłaca się właścicielowi po potrąceniu wszystkich poniesionych kosztów (§ 13 i 14 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych nr 49 /2004 z dnia 31 sierpnia 2004 r.).

Ostatnia aktualizacja: 02/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

W związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej państwa członkowskie aktualizują obecnie niektóre strony portalu zawierające treści krajowe. Jeżeli dana strona zawiera treści, które nie zostały jeszcze dostosowane w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa, jest to niezamierzone i zostanie wkrótce skorygowane.